

KJP POLJOPRIVREDNO DOBRO

BUTMIR

Sarajevo, Bojnička 119, Ilidža

2514

KANTONALNO JAVNO PREDUZEĆE

„Poljoprivredno dobro Butmir“ d.o.o. Sarajevo-Ilidža

Por.br:0135005200; PDV br:200087410009; ID br:4200087410009;

Općinski sud u Sarajevu, Rješenje o upisu pr:UF/1-993/05;

Sjedište, ul.Bojnička 119., Ilidža; tel:033/621-286; fax:033/621-160; www.pdbutmir.com;

Broj: 01-5-105/2021
Ilidža, 11.06.2021.godine

15-06-2021

01 04 22801-91

KANTON SARAJEVO

N/r Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo, g-din Elvedin Okerić

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje, zastupnice Vildana Bešlija

Vež: Vaš akt br. 01-04-22801-65/21 od 01.06.2021.godine

Na osnovu Izvještaja o finansijskoj reviziji KJP „P.D. Butmir“ d.o.o. Sarajevo-Ilidža Broj:01-02-09-14-4-2171-3/18, u kojem su date preporuke za usklađivanje poslovanja prema pozitivnim zakonskim propisima i MRS, dostavljamo sljedeće odgovore na date preporuke.

Preporuka koja se odnosi za usaglašavanje internih akata u skladu sa zakonom Uprava preduzeća je pokrenula i završila procedure izrade nedostajućih internih pravilnika (pravilnik o potrošnji goriva i pravilnik o proceduri utvrđivanja cijene koštanja vlastitih proizvoda), te iste usaglasila sa postojećim zakonskim i podzakonskim propisima.

Preporuka koja se odnosi na prijem uposlenika u skladu sa vežećim propisima i posebnim propisima Kantona Sarajevo.

Vežano za ovu preporuku preduzeće je vršilo prijem uposlenika u skladu sa propisima i u prilogu ove tvrdnje je procedura prijema uposlenika po konkursu raspisanom na osnovu odluke Vlade KS br.02-04-12710-9/20 od 21.05.2020.godine, uz prisustvo supervizora imenovanog od strane Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom KS Rješenjem br. 20-30-18773-3/20 od 23.06.2020.godine.

Preporuka za izradu trogodišnjeg plana je realizovana i to za period od 2021.godine do 2023.godine nakon usvajanja jednogodišnjeg plana koji je bio osnova za trogodišnji plan, a prema odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima. Plan poslovanja i trogodišnji plan poslovanja je dostavljen resornom ministarstvu.

Preporuka vežano za poštivanje Ugovora o kupoprodaji mlijeka s ciljem utvrđivanja pouzdanog osnova za obračun vrijednosti isporučenih količina mlijeka, preduzeće ima vlastiti brojač na osnovu kojeg se zna tačna količina isporučenog mlijeka.

Preduzeće je u toku 2019. godine nabavilo aparat za utvrđivanje masnoće mlijeka, te tako vrši i kontrolu masnih jedinica isporučenog mlijeka. Pored gore navedenog svakako se želimo očitovati o ovoj preporuci u daljem tekstu:

Zaključivanje ugovora o kupoprodaji mlijeka za 2018.godinu, na koji je prethodnu saglasnost dao Nadzorni odbor preduzeća svojom Odlukom broj: 01-3-163/2018 od 04.04.2018.godine, je redovna, gotovo formalistička aktivnost, koja se u preduzeću provodi jedanput godišnje (radi zaključivanja/produžavanja ugovora o kupoprodaji mlijeka na period od godinu dana), čiji je primarni cilj ustvari preispitivanje tržišta mlijeka, odnosno mogućnosti ugovaranja prodaje mlijeka sa eventualno drugim kupcem i preispitivanja realne ugovorene cijene mlijeka.

U tu svrhu, aktivnosti koje su prethodile samom formalnom produženju ugovora za 2018.godinu, bilo je ispitivanje tržišta mlijeka, odnosno provjera potencijalne zainteresiranosti drugih otkupljivača mlijeka za otkup mlijeka farme i cijena koju su isti spremni ponuditi, pa je u tu svrhu formirana i Radna grupa imenovana u sastavu stručnih lica-uposlenika preduzeća sa značajnim iskustvom u mljekarskoj proizvodnji, čiji je je izvještaj sačinjen nakon ispitivanja tržišta (broj: 536-01/2018 od 29.03.2018.godine) i koji je pokazao da je dotadašnji poslovni saradnik – „Milkos“ d.d Sarajevo spreman ponuditi i dalje ubjedljivo najvišu cijenu mlijeka (najveću na području Federacije BiH i šire), dok ostali kontaktirani otkupljivači mlijeka čak i nemaju uslove za svakodnevni odvoz mlijeka sa farme, što je jedini mogući izvodljivi način otkupa mlijeka sa naše farme jer ne postoje hladnjače za dugotrajnije skladištenje, ili pak mogu ponuditi značajno nižu cijenu mlijeka, što opet nije nikako u interesu preduzeća.

S tim u vezi, okolnosti zaključenja ugovora o otkupu mlijeka u 2018.godini, ni u čemu se nisu razlikovale od okolnosti u godinama prije, štaviše, postojalo je evidentno unapređenje iste u smislu uvođenja novine da je prvobitno ispitano tržište

KJP POLJOPRIVREDNO DOBRO

BUTMIR

Sarajevo, Bojnička 119, Ilidža

KANTONALNO JAVNO PREDUZEĆE

„Poljoprivredno dobro Butmir“ d.o.o. Sarajevo-Ilidža

Por.br:0135005200; PDV br:200087410009; ID br:4200087410009;

Općinski sud u Sarajevu, Rješenje o upisu br:UF/1-993/05;

Sjedište, ul.Bojnička 119.,Ilidža; tel:033/621-286; fax:033/621-160; www.pdbutmir.com;

otkupa mlijeka od strane imenovane Radne grupe, kako bi se ispitalo da li možda postoji mogućnost povoljnijeg aranžmana za preduzeće, te da je dostavljeni izvještaj dat na uvid Upravi i Nadzornom odboru preduzeća.

U pogledu sadržine gore zaključenog ugovora, informišemo Vas da je isti zaključen na **standardizovanom i tipskom obrascu ugovora, koji se koristi u otkupu mlijeka ne samo u ovom preduzeću dugi niz godina prije (u 2017.godini, 2016.godini, 2015.godini, 2014.godini i ranije godine), nego moguće i u drugim subjektima koji daju mlijeko u otkup.** Dakle, ugovor sadrži suštinske odredbe bitne za realizaciju ugovornog odnosa, od kojih je najznačajnija ugovorena cijena po masnoj jedinici (0,1850 KM), ali i druge suštinske odlike kvalitete mlijeka koje su okom vidljive na samoj farmi prilikom primopredaje mlijeka (da mlijeku nije dodata voda, da je mlijeko ohlađeno ispod 5 stepeni Celzijusa, da kiselost nije veća od 7,6 SH, da ne sadrži antibiotike itd), a što Ured za reviziju potpuno ignoriše u svom izvještaju, te pogrešno i usko interpretira član 5. Ugovora koji definiše da se kvalitet mlijeka utvrđuje na farmi.

Dakle, kvalitet mlijeka je daleko širi pojam od masne jedinice mlijeka, odnosno kvalitet mlijeka određuju i niz drugih parametara od kojih su neki uočljivi prostim gledanjem ili mjerljivi na jednostavnim instrumentima na samoj farmi.

Neobjašnjivo je zašto revizori potpuno ignorišu odredbu stava (2) istog člana 5. Ugovora i njenu vrlo efikasnu primjenu u tom periodu, a kojim je jasno propisano da se ispitivanje kvalitete mlijeka može povjeriti i drugim subjektima, a što je upravo način na koji je uspostavljena ravnoteža povjerenja odnosa između prodavca i kupca, niti konstatiraju sve uspostavljene mehanizme zaštite interesa preduzeća u čitavoj ovoj stvari. Dalje, da je izvršen obilazak farme uopće i pitanje sagledano iz objektivnog ugla, revizori bi lako uočili da se radi o farmi izuzetno skromnih kapaciteta daleko ispod evropskih i svjetskih standarda, koja **NE POSJEDUJE, NITI JE IKADA POSJEDOVALA LABORATORIJU ZA ISPITIVANJE MASNOĆE MLIJEKA**, pa je zato takvo doslovno i usko tumačenje odredbe ugovora da je masnu jedinicu trebalo izmjeriti na farmi apsolutno neprihvatljivo sa svakog stanovišta zdrave logike i objektivnog prosuđivanja.

Možemo se dijelom složiti da ovakva formulacija odredbe ugovora (za koji ponovo naglašavamo da je na standardiziranom obrascu, koji nije mijenjan dugi niz godina) može kod nepoznavaoaca materije možda stvoriti zabunu, ali svako dalje unošenje u suštinu problema vodi istom i jedinom na razumu zasnovanom zaključku, a to je da ugovorom nije uopće jasno preciziran subjekat koji vrši mjerenje isključivo masnoće mlijeka, niti da se isto obzirom na prostorne i kadrovske (ne)mogućnosti farme ikako moglo odnositi na prodavca mlijeka tj. PD „Butmir“, pa ovo pobija bilo kakvu insinuciju da je takvu obavezu na sebe farma ugovaranjem otkupa mlijeka uopće mogla preuzeti. Svaki imalo bolji poznavalac sistema otkupa mlijeka bi se složio da je stav kakav nameće Ured za reviziju, a to je da prodavac mlijeka na svojoj farmi treba jednostrano određivati masnoću i ostale karakteristike mlijeka i tako faktički diktirati cijenu mlijeka i uslove prodaje, apsolutno van poimanja zdrave logike i nezabilježen je u praksi otkupa mlijeka.

Isto tako, uvidom u raspoloživu dokumentaciju preduzeća, apsolutno je jasno da je preduzeće u uložilo dobrog i savjesnog domaćina, u dogovoru i uz saglasnost kupca „Milkos“ d.d. Sarajevo faktički iniciralo i postiglo trostranost kontrole mlijeka, kao i izvršilo dugoročno iznajmljivanje 4 mjerača kvalitete mlijeka, upravo radi eliminacije svake moguće sumnje u izmjerenu masnoću i ostale parametre mlijeka na način da se ista primarno mjeri (uz sve ostale parametre) u laboratoriji „Milkos“ d.d Sarajevo, a istovremeno prolazi dalju kontrolu kod Federalnog zavoda za poljoprivredu u Sarajevu, sa kojim je za sporni period preduzeće upravo zaključilo Ugovor o kontroli mliječnosti za mliječne krave i analizu uzorkovanja mlijeka, broj: 05-39/19 od 19.01.2017.godine i Ugovor broj: 05-179/2018 od 20.08.2018.godine, a kao protuteža tome kontinuirano je realizirana i kontrola od strane Veterinarskog zavoda Tuzlanskog kantona, koji vrši stalno uzorkovanje mlijeka po zahtjevu „Milkos“ d.d Sarajevo. Sve informacije i izvještaji dobiveni od strane izvršioca ovih usluga se stalno dostavljaju između ugovornih strana međusobno, upravo kako bi se stalno upoređivali izmjereni podaci i eventualno otklonile nepodudarnosti ukoliko do istih dođe.

Dakle, podaci na osnovu kojih se sačinjava svaka faktura mlijeka su zasnovani na izmjenom parametru masnoće mlijeka koji je kontinuirano prolazio tri različite i međusobno neovisne jedna o drugoj laboratorije mjerenja, primarno kod „Milkos“ d.d, a uz kontinuiranu kontrolu kod druge dvije navedene neovisne laboratorije, uz stalnu upotrebu mjerača mlijeka (oprema iznajmljena od Federalnog zavoda za poljoprivredu).

Naglašavamo, da u izvještajnom periodu, i inače, nikada nije utvrđena bilo kakva nepodudarnost ili neslaganje koje bi poremetilo profesionalne i fer odnose ugovorenih strana ili ukazalo na sumnju da je utvrđena masnoća mlijeka u nekoj od laboratorija prikazana drugačije, koja bi eventualno vodila evidentiranom storniranju faktura odnosno ispravku ranijih fakturisanja i knjiženja.

Važno je naglasiti isto tako da mjerenju kvalitete mlijeka, obzirom na blizinu farme i „Milkosove“ fabrike (vazdušne linije cca 3 km), mogu neograničeno prisustvovati i u svakom momentu učestvovati i ovlaštena lica (uposleni) preduzeća

KJP POLJOPRIVREDNO DOBRO

BUTMIR

KANTONALNO JAVNO PREDUZEĆE

„Poljoprivredno dobro Butmir“ d.o.o. Sarajevo-Ilidža

Por.br:0135005200; PDV br:200087410009; ID br:4200087410009;

Općinski sud u Sarajevu, Rješenje o upisu br:UF/I-993/05;

Sjedište, ul.Bojnička 119.,Ilidža; tel:033/621-286; fax:033/621-160; www.pdbutmir.com;

angažirani direktno na poslovima otkupa mlijeka, a koji su istovremeno odgovorni za evidentiranu masnoću mlijeka na otpremnicama (na osnovu kojih se tek od strane Službe finansija sačinjavaju fakture prema kupcu i iste prosljeđuju na ovjeru i potpis odgovornom licu preduzeća), te u svakom momentu odgovaraju i za praćenje podudarnosti izmjerenih masnoća kroz uspostavljene kontrolne mehanizme (mjerenja i izvještaji Federalnog zavoda za poljoprivredu i Veterinarskog zavoda u Tuzli), kao i za korištenje 4 mjerača mlijeka koji su iznajmljeni od strane Instituta za poljoprivredu za period 22.12.2016.-22.12.2018.godine (Ugovor br:01-49-3272/15 od 22.12.2016.god).

Kada je riječ o prihodima od prodaje mlijeka za izvještajni period, za koje Ured za reviziju sasvim neutemeljeno, neosnovano, neprofesionalno i očigledno pristrasno, pokušava insinuirati da su možda mogli biti i veći ??, oštro odbacujemo ovakav vid insinucija koji graniče sa klevetom, jer da su (a što su bili dužni učiniti ukoliko se već bave ovim insinucijama) kojim slučajem uporedli prihode ostvarene po istom osnovu u ranijem periodu, jednostavno bi morali konstatovati da je prihod od prodaje mlijeka preduzeća (posebno posmatrajući period vezan za izvještajni period koji je bio predmetom eksterne revizije (2018-2019 godina)) **bio u kontinuiranom porastu, kao i masnoća mlijeka što je od presudnog značaja i obara svaku tezu insinucija „sumnjivo“ izmjerene masnoće mlijeka.**

Čak štaviše, kvalitet masnoće mlijeka se u ovom periodu ozbiljno primicao maksimalno dozvoljenom % masnoće, jer se mlijeko masnoće preko 4% već približava nedozvoljeno „masnom“ mlijeku koje se prema Uredbi o načinu uzorkovanja, razvrstavanju i obračunu cijene mlijeka, izuzima iz otkupa.

U donjoj tabeli dajemo pregled prosječne godišnje izmjerene, usaglašene i naplaćene masnoće mlijeka na farmi PD Butmira, kao i ukupan prihod od prodaje mlijeka „Milkosu“ d. d u periodu 2015-2019.godina, a koji u potpunosti obara paušalne i nedobronamjerne insinucije „narušenoh prihoda“ od strane Ureda za reviziju.

Godina	Prosječna godišnja masnoća % mlijeka	Ostvareni godišnji prihod od prodaje mlijeka „Milkos“ d.d Sarajevo
2015.	3,63	1.848.286 KM
2016.	3,73	1.997.655 KM
2017.	3,79	2.009.897 KM
2018.	3,92	2.119.569 KM
2019.	3,90	2.129.605 KM

NAPOMENA: Svi podaci o ostvarenim prihodima i masnoći su dostupni i lako provjerljivi u poslovnim knjigama obje ugovorne strane.

Na kraju, ovakvu odredbu ugovora bi mogli (a tek nakon što je na nju po prvi put ikada ukazalo jedno eksterno tijelo) u njenoj najtežoj kvalifikaciji okarakterisati kao nespretno definisanom, nedovoljno jasno razrađenom i nejasnom, a nikako prihvatiti neutemeljene indicije Ureda za reviziju da je nešto svjesno i namjerno zaobiđeno, prekršeno ili urađeno na štetu preduzeća, a u korist kupca, pri tome ne dajući NIKAVE KONKRETNE POKAZATELJE EFEKATA TAKVE NAVODNE ŠTETE (npr. pad fakturisane masnoće mlijeka ili prihoda od prodaje mlijeka), NITI DAJUĆI KONKRETNE PREPORUKE ZA EVENTUALNO UNAPREĐENJE OVIH AKTIVNOSTI U SKLADU SA REALNIM MOGUĆNOSTIMA.

Naprotiv, svi parametri poslovanja bi jednom objektivnom revizoru ukazivali upravo suprotno, a to je da je u izvještajnom periodu ostvaren upravo porast prosječne godišnje (fakturisane i naplaćene) masnoće mlijeka, kao i ukupan prihod po ovom osnovu.

Ponavljamo, potpuno ista praksa otkupa mlijeka na ovoj farmi je prisutna u čitavom poratnom periodu i više, a ostala je faktički u najbitnijim odrednicama, nepromijenjena i dalje, jer ne postoji drugi način utvrđivanja masnoće mlijeka koji je u okviru realnih mogućnosti i kapaciteta ugovornih strana, a da je istovremeno i u skladu sa pozitivnim propisima koji diktiraju da se mjerenje masnoće mlijeka vrši u laboratorijama, ničim ne propisujući pri tome decidno gdje se ista treba mjeriti, pa samim tim ustvari to prepušta dogovoru subjekata u otkupu mlijeka, gdje će opet (logično) svaki subjekat u otkupu mlijeka zaštititi svoje interese u cilju maksimalne dobiti.

Preporuka da se jednostrano raskinu ugovori o zakupu i preporuka za uknjižbu imovine:

Ono što Vas možemo informisati jeste da su gore navedeni ugovori o zakupu (njih ukupno 11 pronađenih u arhivi preduzeća), koji su sukcesivno zaključivani u periodu 2014-2016.godine, da su isti već raskinuti ili nakon perioda na koji su zaključeni nisu produžavani (što je sve preduzimano i dokumentovano), kao i da je traženo vraćanje u posjed zemljišta

u stanju kakvom je predato, (uglavnom tokom 2017. i 2018.godine), osim ugovora sa FK Sarajevo, koji sadrži takve odredbe ugovora koji onemogućuju raskid ugovora bez nesagledivih posljedica finansijske prirode po ovo preduzeće (da se dozvoljava izgradnja trajnog stacionara sa privođenjem krajnjoj namjeni, da se dozvoljava legalizacija objekta u korist FK Sarajevo i da se ugovor zaključuje na 25 godina), uz istovremeno prisutan gubitak redovnog izvora finansiranja preduzeća, kao manje značajnog razloga. Dakle, sporne su odredbe ugovora sa FK Sarajevo zbog kojih Nadzorni odbor preduzeća (inače po članu 35.tačka 9. Statuta preduzeća isključivo nadležan za davanje uputa direktoru o načinu otklanjanja uočenih nepravilnosti u preduzeću) nije mogao samostalno bez konsultacije i davanja mišljenja/saglasnosti Osnivača – Kanton Sarajevo (Skupština KS, Ministarstvo privrede KS i Pravobranilaštvo KS) dati uputu Upravi preduzeća za raskid takvog ugovora ili drugu vrstu vrlo rizične aktivnosti, već je uporno od pomenutih organa traženo uključivanje u rješavanje ovog gorućeg problema posredstvom Pravobranilaštva KS (sva pismena prepiska i aktivnosti najbolje su sažete u aktu broj: 01-2-32/2018 od 06.04.2018.godine, upućenom Skupštini Kantona Sarajevo dana 10.04.2018.godine kao Osnivaču preduzeća).

– dokaz: Akt broj: 01-2-32/2018 od 06.04.2018.godine

Dakle, suštinsko pitanje, nije, kako to Ured površno konstatuje, raskid ugovora, obzirom da isti u najvećem dijelu više nisu na snazi i ne egzistiraju (raskinuti ili istekli uglavnom tokom 2018.godine), već vraćanje u posjed zemljišta koje je u međuvremenu od strane zakupaca uglavnom izgrađeno trajnim i vrijednim objektima u svrhu njihove primarne djelatnosti, posebno imajući u vidu ozbiljan problem neuknjiženosti zemljišta preduzeća, što je već ranije detektovano i prepoznato kao jedan od primarnih ciljeva uprave preduzeća, i u vezi čega su u periodu 2017-2018 godina preduzete sve raspoložive aktivnosti od strane tada odgovornih lica preduzeća, pa je tako u smislu Zakona o stvarnim pravima podnesen zahtjev za uknjižbu sve imovine preduzeća evidentirane u poslovnim knjigama, što je zbog nedostatka aktivne legitimacije na strani preduzeća odbijeno nepravomoćnim rješenjima Općinskog suda u Sarajevu (na što je Uprava preduzeća prethodno upozorila da će se desiti Ministarstvo privrede i Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, insistirajući da postupak uknjižbe prema zakonskim ovlaštenjima treba provesti Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, no bezuspješno), a na koje je preduzeće uložilo žalbe.

Dakle, suština problema uknjižbe imovine, a što je potvrđeno i nepravomoćnim rješenjima Općinskog suda u Sarajevu, je da je isključivo nadležno za podnošenje zahtjeva za uknjižbu imovine preduzeća – Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, koje se oglašuje na zahtjeve preduzeća za podnošenje zahtjeva za uknjižbu svih katastarskih čestica zemljišta i nekretnina iz poslovnih knjiga preduzeća, kao i za hitno uključivanje u rješavanje problematike zaključenih ugovora o zakupu uz najmanje sagledivih budućih štetnih posljedica za preduzeće i Kanton Sarajevo (što se može vidjeti iz brojnih akata i urgencija upućenih prema Pravobranilaštvu i Ministarstvu privrede KS u periodu 2017-2018 godina, koje smo spremni dostaviti po potrebi postupajućem Tužilaštvu).

Dakle, problem na koji Ured površno ukazuje nije raskidanje ugovora, isto bi bilo puka formalnost da se radi o neizgrađenom zemljištu, već je problem puno složeniji a to je kako uz činjenicu i dalje prisutne neuknjižene imovine, prisutnu izgradnju vrijednih objekata na ustupljenim parcelama od strane zakupaca, evidentno štetnih klauzula zaključenih ugovora kojim je zakupcima ta gradnja dozvoljena, kao i kojima se omogućava privođenje objekata krajnjoj namjeri i njihova legalizacija, sa najmanje rizika i štete po ovo preduzeće (koje je ionako u nezavidnoj finansijskoj situaciji već niz godina), i Kanton Sarajevo, pronaći najbolje optimalno rješenje i vratiti u posjed vrijedno poljoprivredno zemljište na atraktivnim lokacijama ili na drugi način primjereno obešteti preduzeće ili Kanton Sarajevo, sve naravno u okviru zakonskih propisa, za što je nužno i neophodno uključivanje i saglasnot Osnivača – organa Kantona Sarajevo, na čemu se do sada bezuspješno insistiralo.

Osim toga, Ured za reviziju u svom izvještaju iznosi kontradiktorne zaključke i primjedbe, koji pobijaju jedan drugi, istovremeno konstatirajući problem neuknjižbe zemljišta (prema usmenim informacijama koji su revizori dali to je glavni od razloga negativne ocjene poslovanja za izvještajni period), a s druge strane evidentno je insistiranje na izvođenju stvari sa zakupima zemljišta na čistac predlažući puke raskide ugovora (zanemarujući pri tome priložene dokaze o izvršenim raskidima na nekolicine ugovora, pa čak i za Rail Cargo Logistic), i ne uzimajući pri tome u obzir potpuni nedostatak pravnih mehanizama za stvarni povrat u posjed zemljišta obzirom na sve gore iznesene činjenice i otežavajuće okolnosti, a što se u konačnici ne može pripisati na teret nikome ko ne snosi odgovornost za samo zaključenje takvih ugovora.

Istovremeno, Ured za reviziju, ne cijeni da ovakav dugi niz godina uslozljavan i prisutan problem iziskuje vrijeme za sistematično djelovanje i uključivanje svih gore pomenutih aktera u čitav proces rješavanje problema i saniranja nastale štete.

Preduzeće je u određenim okolnostima vršilo angažman radnika na osnovu ugovora o dijelu, i to samo u slučajevima kada na istoj poziciji postoji uposlenik koji je iz opravdanih razloga odsutan (npr. Bolovanje).

Prilikom priznavanja troškova, preduzeće ima interne procedure kontrole dokumentacije i tek nakon završene procedure vrši se knjiženje i priznavanje istih u sklopu troškova ili rashoda.

Preduzeće je pokrenulo procedure izrade pravilnika vrednovanja svih zaliha u preduzeću i način obračuna vlastite proizvodnje. Preduzeće ima vlastitu službu računovodstva, koju broje dva uposlenika a koji su zaduženi za knjiženje svih dokumenata, pa tako i robo-materijalne evidencije.

Preduzeće je u 2020.godini izvršilo utvrđivanja cijene koštanja vlastitih proizvoda i na osnovu utvrđenih cijena **izvršeno je zaduženje gotovih proizvoda, a odluka je usklađena sa MRS-2 Zalihe u zavisnosti koja je manja. Tako je za 2020.godinu vlastita cijana koštanja kukuruzne silaže manja od tržišne i po istoj će biti zadužena.**

Preduzeće donosi odluku o visini blagajničkog maksimuma, propisanu članom 7. Uredbe o uslovima i načinu poslovanja gotovim novcem.

Preduzeće je nabavkom novog softwera ostvarilo mogućnost praćenja potraživanja i obaveza po ročnoj strukturi. U prilogu su ispisi obaveza i potraživanja prema dospjeću izražene u danima.

Preporuka za usaglašavanje kapitala Društva u knjigovodstvenoj evidenciji nije u mogućnosti uraditi bez osnivača, nadležnog ministarstva Kantona Sarajevo. Preduzeće se već obraćalo osnivaču da se izvrši usaglašavanje kapitala iskazanom u poslovnim knjigama i sudskom Rješenju, ali do sada nismo dobili pozitivan odgovor na poslato zahtjev.

Revalorizacija koja je uknjižena u poslovnim knjigama je urađena u 2013.godini, te za istu nemamo raspoloživu dokumentaciju za izvršenu procjenu i izvršeno knjiženje, te isto povećanje nije adekvatno moguće dokazati.

Preporuka vezano za popis koji se provodi najmanje jednom godišnje, preduzeće je obezbjedilo uslove za provođenje istog. Specifičnost popisa zaliha kod preduzeća je da se popis zaliha kukuruzne silaže vrši metodom procjene i odokativnom metodom, jer ne postoje objektivni uslovi da se ista preboji ili izvaga, zbog specifičnosti skladištenja navedenog proizvoda u otvorene silose i vrijednost ovih zaliha je u visini od cca 98,00 % svih zaliha koje preduzeće ima. Ostali popis se utvrđuje na osnovu stvarnog stanja, tj. zatečenih količina na mjestu popisa. Nakon izvršenog popisa vrši se knjigovodstveno usklađivanja stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem.

Bilješke uz finansijske izvještaje se rade u skladu sa navedenim standardom MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja.

Postupci javnih nabavki se vrše u skladu sa zakonskim propisima, a tehnička specifikacija za predmetnu nabavku se pravi u skladu sa određenim potrebama preduzeća, npr. Ako je za preduzeću potreban koncentrat sa postotkom proteina u sebi, to se prema Zakonu ne smatra nepravičan i diskriminirajući faktor prema mogućim dobavljačima. Za navedenu tvrdnju ide u prilog i činjenica da na sve pokrenute javne nabavke potencijalni ponuđači nisu ulagali žalbu na raspisani tender i uslove koji su u njima navedeni. U toku javnih nabavki ne vrši se navođenje proizvođača niti bilo koji dugi element koji bi doveo do diskriminacije ponuđača, pogotovo ako se ima u vidu da je za preko 70 % javnih nabavki u 2018.godini bila predviđena e-aukcija. Pored navedenog sve javne nabavke se oglašavaju na portalu javnih nabavki, tako da se na određeni tender može prijaviti bilo koji ponudžak iz BiH ili iz bilo koje druge države.

U daljem tekstu taksativno nabrajamo izjašnjenja, vezana za postupke javnih nabavki, za koje smatramo da su u potpunosti sprovedeni u skladu sa zakonskim propisima, te koje ni na koji način nisu bili razmatrani kao

KJP POLJOPRIVREDNO DOBRO

BUTMIR

Sarajevo, Bojnička 119, Ilidža

KANTONALNO JAVNO PREDUZEĆE

„Poljoprivredno dobro Butmir“ d.o.o. Sarajevo-Ilidža

Por.br:0135005200; PDV br:200087410009; ID br:4200087410009;

Općinski sud u Sarajevu, Rješenje o upisu br:UF/I-993/05;

Sjedište, ul.Bojnička 119.,Ilidža; tel:033/621-286; fax:033/621-160; www.pdbutmir.com;

nezakoniti od strane Agencije za javne nabavke i Ureda za razmatranje žalbi, kao jedinih relevantnih institucija za tumačenje Zakona o javnim nabavkama.:

Vežano za okonost nabavke koncentrovane smjese za muzne krave, junad i teled, koja je kao nabavka planirana u redovnom Planu javnih nabavki za 2018.godinu, informišemo Vas da predmetna nabavka po načinu svog sprovođenja ni u čemu nije odstupala od redovnih aktivnosti na sprovođenju ostalih javnih nabavki u preduzeću, te da su ispoštovane sve Zakonom o javnim nabavkama i podzakonskim aktima javnih nabavki propisane procedure, načela i postupci koji se odnose na provođenje međunarodnog tendera, od donošenja formalne odluke o pokretanju javnih nabavki, izrade tenderske dokumentacije, imenovanja ad hoc Komisije za otvaranje ponuda i ocjenjivanje prispjelih ponuda, kao i predlaganje dodjele ugovora prema tadašnjem odgovornom licu preduzeća.

Ono što je posebno važno naglasiti jeste da se radilo o međunarodnom tenderu, otvorenom 45 dana, objavljenom na Portalu JN i „Službenom glasniku BiH“, dostupnom svakom registrovanom zainteresiranom ponuđaču i svakom drugom zainteresiranom licu ili pravnom subjektu, pri čemu **NITI JEDAN ZAINTERESIRANI PONUĐAČ NITI BILO KOJE DRUGO PRAVNO ILI FIZIČKO LICE KOJE BI IMALO INTERES NIJE UKAZALO NA OGRANIČENOST KONKURENCIJE, NITI JE IJEDAN OD REGISTROVANIH PONUĐAČA KOJI JE PREUZEAO TENDERSKU DOKUMENTACIJU I TAKO IMAO UVID U ISTU ULOŽIO REDOVNO PRAVNO SREDSTVO –ŽALBU NA TENDERSKU DOKUMENTACIJU KOJOM BI SE EVENTUALNO UKAZALO UGOVORNOM ORGANU NA OGRANIČAVANJE KONKURENCIJE PONUĐAČIMA, TE ISTA EVENTUALNO IZMIJENILA UKOLIKO BI SE NAVODI IZ ŽALBE POKAZALI OSNOVANIM.**

Dakle, jasna je situacija u kojoj niti jedan od nekoliko ponuđača koji su preuzeli tendersku dokumentaciju, nije imao primjedbi na tendersku dokumentaciju (što Ured za reviziju uredno konstatuje u svom izvještaju), odnosno niti jedan od zainteresiranih ponuđača ne ulaže žalbu na tendersku dokumentaciju što mu je dato kao mogućnost prema Zakonu o javnim nabavkama, pa je samim tim isključena bilo kakva sumnja u namjerno stavljanje u neravnomjeran položaj i diskriminaciju ponuđača.

Ako ćemo to sagledati sa pozicije zainteresiranih ponuđača, van zdrave logike poimanja stvari je da bilo koji ponuđač koji je preuzeo i proanalizirao objavljenu tendersku dokumentaciju (posebno imajući u vidu vrijednost ugovora od preko 600.000 KM), i u istoj eventualno prepoznao eventualnu namjeru diskriminacije njega kako ponuđača i favoriziranja nekog potencijalnog drugog/drugih ponuđača, ne iskoristi zakonski datu mogućnost žalbe ovom ugovornom organu i Uredu za žalbe na takvu tendersku dokumentaciju.

Dalje, uvidom u tendersku dokumentaciju, potpuno je jasno da ista ni u jednom dijelu ne sadrži nedozvoljene elemente specifikacije kao npr. brand ili marku nekog preferiranog ponuđača, već je na osnovu ranijeg metodološkog ispitivanja sastava obroka stoke i njihovog izmeta, utvrđivano kojim elementima hranjivih supstanci je potrebno pojačati ishranu stoke, a sve u cilju povećanja mliječnosti i reproduktivne sposobnosti stada, koje je bilo sa izuzetno lošim pokazateljima u odnosu na standard koji je uobičajan kod grla ove sorte krave.

Vežano za okolnost da su odluka o pokretanju postupka javne nabavke i navedeni datum izrade tenderske dokumentacije isti, zaista ne vidimo tu ništa neuobičajeno ili čudno, a posebno ne nepravilno ili neusklađeno sa propisima, već da isto predstavlja apsolutno rutinski uspostavljen sljed aktivnosti, posebno ako se ima u vidu da je izrada nacrtu odluka o pokretanju javnih nabavki (kao i svih drugih odluka i akata vezanih za realizaciju javnih nabavki) i izrada tenderske dokumentacije u nadležnosti istog sektora - Sektora za pravne i finansijske poslove, pri čemu je bitno istaći da 90% tenderske dokumentacije faktički predstavlja standardni model tenderske dokumentacije doslovno preuzet iz Modela tenderske dokumentacije koju je sačinila i zvanično objavila Agencija za javne nabavke, dok preostalih možda 10% svega tenderske dokumentacije predstavljaju tehnički podaci koji se mijenjaju za svaku nabavku pojedinačno za čiji je unos potrebno svega sat-dva vremena, te tehnička specifikacija.

Dalje, kako je Planom javnih nabavki predviđeno okvirno vrijeme pokretanja svih javnih nabavki, to Sektor za pravne i finansijske poslove nastoji blagovremeno uključiti uposlenike kojima je poznat predmet javne nabavke u izradu tehničke specifikacije javne nabavke (isti su naznačeni kao lica koja su pripremila tendersku dokumentaciju) i Sektor blagovremeno prethodno analizira tržište po potrebi. Dakle, na ovakav način se omogućava blagovremena, studiozna i efikasna izrada tehničke specifikacije kao dijela tenderske dokumentacije, koja će na najbolji način zadovoljiti potrebe nabavke, a koji iziskuje sigurno najviše vremena.Ovo omogućuje da po pokretanju postupka javne nabavke tenderska dokumentacija faktički biva u završnoj fazi pripreme, što sve nije ni u kakvoj suprotnosti sa zakonskim i podzakonskim propisima javnih nabavki, gdje ni u jednom dijelu nisu propisani rokovi koji moraju proći od donošenja odluke o pokretanju

javne nabavke do sačinjavanja tenderske dokumentacije i objave iste na Portalu JN. Isto tako, propisi ostavljaju ugovornom organu ovisno od njegove unutrašnje organizacije i mogućnosti izbor koga će i na koji način zadužiti za izradu tenderske dokumentacije. Da se radi o jednoj ustaljenoj praksi koja se pokazala efikasnom posebno kod nabavki prirode kakve su većinom u našem preduzeću, odnosno nabavke od kojih često ovisi cjelokupan prihod i poslovanje preduzeća (npr.sjemeni za sjetvu, hrana za životinje, oprema itd), gdje je blagovremeno i odgovorno pristupanje osmišljavanju tenderske dokumentacije nekada od krucijalnog značaja, govore i druge nabavke na koje ćemo se osvrnuti, a što znači da je ovo jednostavno model rada koji se pokazao najefikasnijim a pri tome nije u suprotnosti niti sa jednim propisom, a pri tome se možda praksa razlikuje od organa do organa, ovisno o njegovoj strukturi i načinu unutrašnje organizacije (treba imati u vidu da se radi o preduzeću sa vrlo malim brojem uposlenika u administraciji, dok je većinski nekvalifikovani dio radnika u proizvodnji).

U izradu tenderske dokumentacije, u dijelu tehničke specifikacije, uključeni su uposleni direktno odgovorni za Službu stočarstva, samim tim i za kvalitetnu i efikasnu ishranu stada, te je sama tehnička specifikacija sačinjena uglavnom na bazi njihovih internetskih pretraga i kataloških pregleda najkvalitetnijih superhraniva (hraniva sa najboljim efektima po mliječnost i reprodukciju grla), ista predstavlja sastav uočen na hranivima koja su pokazala najbolje efekte na bazi iskustava farmera u zemlji i regiji, te stoga odbijamo bilo kakve insinucije da je tehnička specifikacija pogodovala isključivo jednom ponuđaču.

Tu tvrdnju iznosimo zasnivajući je na objektivnim i neoborivim činjenicama, kako slijedi:

-tenderska dokumentacija ne sadrži niti jedan nedozvoljeni element tehničke specifikacije (brend, marka i sl.), te je ista sačinjena na bazi detaljne analize i pretraga kvalitetnijih stočnih hraniva izvršene od strane uposlenika zaduženih za ishranu stada, a koja su prema razmjeni iskustava sa drugim farmerima već dala zapažene rezultate u uzgoju grla (isto se ubrzo pokazalo i na farmi PD Butmira, što se najbolje vidi kroz prikaz iz tabele u gornjem dijelu izvještaja);

-niti jedan od ponuđača koji je preuzeo tendersku dokumentaciju i samim tim iskazao svoj interes za nabavku nije dao nikakvu vrstu primjedbe na istu, niti uložio žalbu na tendersku dokumentaciju u smislu Zakona o javnim nabavkama, a kamoli da je preduzeće kao ugovorni organ takvu žalbene navode ignorisalo i ostalo i dalje pri tehničkoj specifikaciji, ili da u još gore slučaju nije eventualno uvažilo stav Ureda za žalbe ili suda u korist oštećenog ponuđača, pa da bi se sa pozicije ponuđača moglo govoriti o diskriminaciji ili favorozovanju, a kako bi uopšte imala osnova vrlo gruba i teška iznesena kvalifikacija Ureda za reviziju o nepoštivanju člana 54. stav (9) ovog Zakona, za koju smo stanovišta da je iznesena vrlo neprofesionalno i neumjesno, pri čemu se Ured za reviziju stavlja u ulogu tumača Zakona o javnim nabavkama ili nekoga ko vrši monitoring nad istim, a pri čemu je zakonodavac jasno odredio institucije koje se bave monitoringom javnih nabavki ugovornih organa ili su više instance kada su u postupku prisutne žalbe ponuđača bilo na samu tendersku dokumentaciju, bilo na dalji postupak nabavke i dodjelu ugovora. Također, niti jedna mjerodavna institucija u konkretnom postupku nabavke nije bila uključena niti je utvrdila bilo kakve nepravilnosti kod konkretne nabavke;

-dokaz: Izvještaj o ponuđačima koji su preuzeli tendersku dokumentaciju JN 06/18

-svaki bolji ponuđač osposobljen za spravljenje (miješanje) stočne hrane može po bilo kojoj recepturi i sastavu sastaviti (izmiksati) koncentrovanu smjesu po zahtjevu kupca, a ilustrativan primjer takvih mogućnosti je i nedavno uspostavljena vlastita mješaona unutar farme PD „Butmir“, koja uz potrebnu nadogradnju, može vremenom udovoljiti nasloženijim potrebama farme, odnosno usavršavanjem dodavanja svih željenih komponenti može vremenom zamijeniti nabavku gotovih koncentrata, te se nabavka bazirati na kupovinu samo osnovnih i dodatih komponenti hraniva;

-razlog prijavljivanja jednog ponuđača u konačnosti postupka, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, ne može biti razlog poništenja javne nabavke, niti razlog nedodjeljivanja ugovora tom ponuđaču, te bi takvo eventualno postupanje bilo grubo kršenje Zakona, pa nije jasno kako je preduzeće kao ugovorni organ moglo drugačije postupiti nego dodijeliti ugovor ponuđaču koji je u potpunosti ispunio tražene uslove i kvalifikacije uz tenderske dokumentacije;

-i na kraju, kao dokaz tvrdnji da predmetnu nabavku nikako nije bio u mogućnosti realizirati samo jedan ponuđač, a kako to paušalno, neprovereno i pristrasno insinuinira Ured za reviziju, je dokaziva činjenica da se u prethodnoj 2017. godini na istu javnu nabavku kao ponuđač koji je mogao isporučiti traženi koncentrat prema traženom sastavu prijavio još jedan ponuđač koji je dostavio ponudu (ista odbačena zbog sasvim drugog razloga neispunjavanja kvalifikacionih uslova) – ponuđač OPZ Inter – Agro, p.o Kakanj.

- dokaz: Zapisnik o otvaranju ponuda br:05-655/17 od 08.09.2017.godine i Zapisnik o ocjeni ponuda br:05-658/2017 od 11.09.2017.godine

KANTONALNO JAVNO PREDUZEĆE

„Poljoprivredno dobro Butmir“ d.o.o. Sarajevo-Ilidža

Por.br:0135005200; PDV br:200087410009; ID br:4200087410009;

Općinski sud u Sarajevu, Rješenje o upisu br:UF/I-993/05;

Sjedište, ul.Bojnička 119.,Ilidža; tel:033/621-286; fax:033/621-160; www.pdbutmir.com;

Na kraju, poznavajući predanost poslu, savjesno i profesionalno obavljanje zadataka u korist preduzeća od strane uposlenika koji su učestvovali u izradi tehničke specifikacije, odbijamo insinuacije o sačinjavanju tenderske dokumentacije sa ciljem nečijeg favoriziranja ili nečije diskreditacije, a što je zasnovano na objektivnim i lako provjerljivim gore obrazloženim činjenicama.

► Javna nabavka multifunkcionalnog traktora sa priključcima, u konačnici je realizirana putem otvorenog postupka zaključivanjem ugovora o javnoj nabavci sa ponuđačem Rakić d.o.o Brčko Distrikt, sa ugovorenom cijenom od 93.517 KM, pri čemu Ured za reviziju ne nalazi niti jednu zamjerku na sam tok postupka javne nabavke niti na tendersku dokumentaciju, ali stavlja primjedbu da je dodjeljeni ugovor u vrijednost više za cca 3.000,00 KM ili za cca 3% od procijenjene vrijednosti javne nabavke.

Izrečena konstatacija nije u skladu sa odredbama člana 69. stav (2) Zakona o javnim nabavkama BiH, koji uopšte ne propisuje da je ugovorni organ dužan poništiti javnu nabavku kada su cijene prihvatljivih ponuda **ZNAČAJNO** veće od **PROCIJENJENE VRIJEDNOSTI**, već kada su cijene prihvatljivih ponuda **ZNAČAJNO** veće od **OSIGURANIH SREDSTAVA**.

Dakle, revizorski tim je očito previdio da zakonska odredba ne problematizira **procijenjenu vrijednost nabavke**, već **osigurana sredstva za nabavku**, i to decidno navodeći **značajnije veću** cijenu prihvatljivih ponuda, pa kako su namjenska sredstva za namjensku multifunkcionalnog traktora u cjelosti obezbjeđena i osigurana kao donacija od Općine Ilidža iz sredstava Budžeta Općine Ilidža, u ukupnom iznosu od 100.000,00 KM, ostaje nejasno na čemu je uopšte mogla zasnovana primjedba na značajnom prekoračenju osiguranih sredstava?!!

-dokaz: Odluke Općine Ilidža o odobravanju isplate novčanih sredstava br: 06-14-5207/17 od 29.12.2017.god i br:16-14-493/18 od 22.01.2018.god.

Istovremeno, imajući u vidu prirodu djelatnosti preduzeća, odnosno ratarsku i stočarsku proizvodnju, pri čemu posebno ratarski dio proizvodnje ima svoje cikluse i periode koji se moraju ispoštovati kako bi usjevi preduzeća kojima se hrani cca 1000 grla bili osigurani na vrijeme, pa samim tim i javne nabavke koje su vezane za sjetvu, žetvu i dr., Skupština preduzeća je Finansijskim planom za 2018. i Planom JN za 2018. dala saglasnot Upravi preduzeća za dodjelu ugovora i u slučajevima kada procijenjena vrijednost u Planu javne nabavke predviđa do 20% manju okvirnu cijenu, vodeći računa naravno o osiguranim sredstvima budžeta preduzeća u okviru te tačke (konta) Finansijskog plana.

-dokaz: Stranica 58. (IZVOD) iz Plana poslovanja za 2018.godinu

Dakle, po pitanju ove primjedbe Ureda za reviziju, informišemo Vas da nakon sveobuhvatanje analize iste možemo samo konstatovati da nije jasno u čemu ista ima svoje uporište, kada isto nije zasnovano ni na zakonskom propisu.

Isto tako, nije jasno zašto od strane Ureda za reviziju nisu uopšte evidentirane odluke o odobravanju isplate i sam priliv osiguranih sredstava od strane Općine Ilidža u ovu namjenu kojim je u potpunosti finansirana predmetna nabavka, pa ostaje nejasno na čemu bi to ovaj organ eventualno zasnivao svoju odluku o poništenju javne nabavke u konkretnom slučaju, kako to revizori izgleda insinuiraju svojim izvještajem.

Po pokrenutim sudskim sporovima preduzeće je postupilo u skladu sa MRS 37- Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina. U prilog ove činjenice je i odluka uprave broj: 01-4-05/2020 od 23.01.2020.godine, a na osnovu sudskog Rješenja, te potencijalnih obaveza u iznosu od 51.627,00 KM. Preduzeće je izvršilo rezervisanje u iznosu od 10.325,40 KM, jer prema navedenom standardu preduzeće nije u obavezi rezervisati cijeli iznos potencijalne obaveze.

[Handwritten signature]
er za pravne i

Dostaviti:

1. N/r predsjedavajućeg Skupštine KS

2. a/a